

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

681. Qvotuplex sit Vicarius Episcopi, & qualem jurisdictionem habeat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

ea sunt jurispr. hæc enim non comprehendi ista Piaua constitutione, declaravit S. Congregatio teste Quaranta in sum. bullar. v. beneficiorum resignatio. Tond. loc. cit. n. 9. intelligitque hoc ipsum de jurep. laicali. Riccius in decis. Curia Neapolit. l. 3. decis. 81. licet Quarant. loc. cit. loquatur in genere de benef. jurispr. cui adhaerere videtur Tond. l. 2. n. 3. §. 7. n. 3.

3. Respondeo tertio: poterit tamen etiam Episcopus dictis personis conferre beneficia, quæ vacant per dimissionem Clericatus factam ab eo, qui illa possederat; cum hæc non sit vacatio per resignationem, de qua loquitur Bulla Piana, Tond. loc. cit. n. 4. citans Riccium ubi ante, p. 3. alleg. 307. ubi etiam addit, posse Episcopum libere conferre consanguineo beneficium ob alterius incomparibilis consecutionem resignatum, quod tamen merito displicet Tonduto; et quod ob incomparibilis consecutionem beneficium præhabitu non possit resignari, sed debeat simpliciter dimitti, ut Garc. p. 11. c. 5. n. 58. & talis dimissio ex constitutione Clement. VIII. non possit fieri coram Ordinario, sed illa beneficia sint reservata Papæ, quod tamen credo intelligendum, si secundum incompatibile quis obtinuit à Papæ.

Quæstio 677. Quid possit Episcopus circa beneficia litigiosa conferenda?

1. Respondeo primo: dum pendente lite super beneficio unus ex colligantibus moritur naturaliter vel civiliter, Ordinarius sive Episcopus (vel etiam alter inferior collator) non potest manus apponere, seu providere de illo beneficio, etsi aliàs ejusdem beneficii collatio ad eum spectaret; quia ipsa lis affectionem causat. Card. de Luca. de benef. d. 92. n. 18. juxta c. 1. & 2. ut lite pendente, in 6. proceditque id ipsum non solum in beneficiis liberæ collationis, sed etiam in electivis, utpote de quibus propriè loquitur textus cit. c. 1. Card. de Luc. n. 19. Item ex communi sensu Beneficialistarum, ut ait Card. de Luca. n. 20. passim per Rotam canonizato de beneficiis jurispr. Laicorum (circa quæ passim & frequentiores oriri solent lites, quàm circa ea, quæ sunt liberæ collationis) etiam ex fundatione vel dotatione. Idem Card. ibid. & n. 21.

2. Respondeo secundo: sed neque videtur posse Episcopus (idem est de alio inferiore collatore) colligantem superstitè providere de beneficio; et quod illud sit de reservatis Papæ per regulam de subrogandis. Card. de Luc. loc. cit. n. 35. dicens hanc opinionem videri receptam in praxi. Alii tamen tenent contrarium, nimirum non minus posse à Collatore, quàm à præsentatore fieri dictam subrogationem; et quod par sit ratio in utrisque, nimirum cessatio rationis c. 2. ut lite pendente. quæ erat, ne propter novos adversarios litigia prorogari contingat. pro hac sententia est Garc. p. 5. c. 9. n. 221. citanturque ab eo Lancellot. de attentatis. c. 3. n. 128. Paris. conf. 30. n. 4. l. 4. Roch. Covar. & c.

Quæstio 678. Quæ sit potestas Episcopi circa conferenda beneficia Sede papali vacante, vacantia, aut etiam Sede papali adhuc plenè vacantia, sed de quibus Papa in vivis necdum disposuit?

Respondeo: de his satis dictum supra; videri etiam potest Corrad. l. 3. c. 6. num. 56. Card. P. Lewen, Fori Benef. Tom. II.

de Luca. de benef. d. 16. num. 8. d. 31. num. 4. d. 93. n. 21. d. 24. n. 3.

Quæstio 679. Num Episcopus habens Coadjutorem conferre possit beneficia?

1. Respondeo primo: dum ei datus Coadjutor ob amentiam, Coadjutor habet potestatem conferendi beneficia; cum ei concedatur administratio episcopalis ab Episcopo independens, & Episcopus eâ caret; quia non est compos sui. Castrop. cit. p. 27. num. 5. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 25. q. 15. Garc. p. 5. c. 4. n. 270. citans Paris. de resign. l. 7. q. 20. à num. 25. Quintadv. l. 1. Ecclesiastic. cap. 5. num. 5.

2. Respondeo secundo: dum datus est Coadjutor Episcopo sanæ mentis ob senectutem vel infirmitatem, ad Episcopum, & non ad Coadjutorem spectat conferre beneficia. Castrop. loc. cit. Garc. n. 265. citans Pavin. de potest. Cap. sede vac. p. 2. q. 1. n. 8. Selv. p. 2. q. 4. Coraf. p. 2. c. 4. à num. 9. Rebuff. de nominat. q. 8. n. 44. & c. contra Campeg. de Coadjutor. Episcopi. n. 10. & Gonz. gl. 5. §. 9. n. 4. Navar. conf. 3. de Cleric. egrot. apud Garc. num. 269. & 275. dum sentire videntur posse Coadjutorem conferre beneficia, Episcopo tali coadjuto non prohibente, seu non contradicente; per dationem enim Coadjutoris Episcopus non amittit dictam potestatem. Castrop. loc. cit. juxta regulam juris: id, quod nostrum est, sine facto & consensu nostro tacito vel expresso auferri non debet. Sed & Papa dat Coadjutori solum potestatem exercendi jura spiritualia, & temporalia, quæ jure vel consuetudine pertinent ad Coadjutoris officium; inter ea autem non sunt, quæ principalis rectè potest, & agere vult per seipsum. Garc. n. 274.

3. Respondeo tertio: sed neque talis Episcopus tenetur conferre beneficia cum consilio, aut auxilio Coadjutoris; quia nec ad hoc datur Episcopo Coadjutor, Garc. loc. cit. quod si tamen Episcopo sanæ mentis daretur Coadjutor ob dilapidationem, seu malam beneficiorum administrationem, non posset Episcopus sine consensu, & consilio Coadjutoris conferre beneficia. Castrop. loc. cit. Garc. n. 273. citans Oldr. in c. venerabilis, de off. Deleg. n. 2.

Quæstio 680. Num Episcopus possit alteri concedere facultatem conferendi beneficia?

Responder ad hoc Garc. p. 5. c. 8. n. 119. non posse, id alteri concedere, quàm Vicario suo Generali, citatque pro hoc Rebuff. in pr. rit. de voce Episcopi. n. 55. Covar. l. 3. var. c. 20. n. 8. Quintadv. l. 1. Eccles. c. 5. num. 7. Sbroitium de potest. Vicar. l. 1. q. 52. vide de hoc dicenda §. seq.

PARAGRAPHVS IV.

De potestate Vicarii Episcopi, quoad conferenda beneficia.

Quæstio 681. Quotuplex sit Vicarius Episcopi, & qualem jurisdictionem habeat?

1. Respondeo ad primum: est triplex; natus, foraneus, à lege constitutus; Vicarius natus Episcopi est, qui cum officio, & dignitate nascitur inde

Cc

independenter ab Episcopi denominatione, quales sunt Archidiaconi. *c. i. de off. Archid. c. ut singuli. de off. Archipresb.* Sed horum jurisdictio hodie dum ferè extincta est. Castrop. *loc. cit. p. 30. n. 1.* Vicarius foraneus dicitur, vel quia extra fores seu civitatem, in qua Episcopus residet, constituitur; vel potius, quia forum, & iudicium non generale, sed speciale tenet; v. g. constitutus pro oppido, vel oppidis aliquibus. Castrop. *loc. cit.* Vicarius à lege constitutus seu generalis, qui pro tota diocesi ab Episcopo nominatur. Castrop.

3. Respondeo ad secundum: jurisdictio Vicarii foranei est delegata. Argumento *c. super questione, de off. Deleg.* Castrop. *loc. cit.* dicens sic ferè omnes sentire. Jurisdictio autem Vicarii generalis juxta communioem est ordinaria; tum quia tribunal idem est episcopi & Vicarii hujus, & non datur à Vicario generali ad episcopum appellatio; tum quia facta episcopi nominatione, jurisdictio ab ipsa lege conceditur. Castrop. *loc. cit.* citans Azor. *p. 2. l. 3. c. 43. per tot.* Barb. *de potest. Episcopi. alleg. 54. d. n. 1.* Molin. *tr. 5. de just. d. 20.* Sanch. *de matrim. l. 3. d. 29.* hæc breviter in ordine ad seq. qq. alibi ex professo, vide tantisper Garc. *p. 5. c. 8.*

Questio 682. An Vicarius generalis ratione hujus sui Vicariatus habeat potestatem conferendi beneficia?

1. Respondeo negativè; sed eger ad hoc speciali concessione: illi enim ex concessione Vicariatus concessa solum est Episcopatus administratio, in his, quæ necessitatis sunt & utilitatis. Unde & instituere & confirmare potest presentatos & electos ex generali mandato; quia hæc sunt justitia & necessitatis, juxta dicta aliàs: non autem conferre; quia beneficiorum collatio est quædam donatio libera, & cui concessa est bonorum administratio, etiam libera, non est concessa per hoc bonorum donatio. *c. ult. de off. Vicar. in 6.* Castrop. *loc. cit. n. 2.* Tond. *in qq. benef. p. 2. c. 118. n. 5.* Parif. *de resign. l. 9. q. 7. n. 32.* Pirh. *de off. Vicar. n. 49.* cum communi. Proceditque id ipsum, etiam si ad solum Episcopum pertineat, consensum præstare in collatione alicujus beneficii, ita ut non possit à Vicario, non habente ad hoc speciale mandatum, suppleri. Castrop. *ibid. n. 3.* citans Rebuff. *in pr. de Vicar. Episcopi. n. 9.* Barb. *ubi ante. n. 61.* Gratian. *discept. for. c. 303. n. 1.*

2. Sed neque ex hoc generali mandato, & concessione Vicariatus potest præsentare ad beneficia, quorum præsentatio ad Episcopum spectat; quia & hæc est liberalis gratia, & veluti quædam donatio. Pirh. *loc. cit. n. 52.* citans Sbrothium *l. 2. q. 100. n. 2. & seq.* Item nequit eligere, dum electio spectat ad Episcopum. Pirh. *ibid.* Sbroth. *loc. cit. q. 30. n. 5.* Neque etiam potest recipere, etiam liberas, resignationes beneficiorum; multoque minus ex causa permutationis. Castrop. *cit. n. 3.* citans Rebuff. *ubi ante. num. 104.* Riccium *in pr. resol. 471.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 29. q. 4.* Garc. *p. 11. c. 4. n. 14.* Parif. *de resign. l. 7. q. 24. n. 3.* sed de hoc alibi.

3. De cæterò posse Vicarium Generale ratione Vicariatus sibi concessi sine speciali mandato, interim, dum beneficium vacat, & non providetur de Rectore, vel Rector impeditus est, constituere Vicarium, qui beneficium regat, & animarum curæ prospiciat; quia hæc designatio rectæ Episcopatus administrationi necessaria est, & non est col-

latio, cum communi & alibi dictis tradit Castrop. *loc. cit. n. 4.* ubi tamen addit, si ob imperitiam, & à fortiori ob depravatos mores Rectoris constituendus esset Vicarius, id Vicarium generalem non posse ex generali mandato; cum ex generali mandato non possit beneficiatos privare exercitio sui muneris, & alios in eo subrogare. citat pro hoc Covarr. *l. 3. var. c. 20. n. 7.* Barb. *de potest. Episcopi. l. 3. alleg. 54. n. 73.* Sbroth. *de Vicar. Episcopi. q. 112. n. 2.* Pur. *de off. 239. n. 2.* Argumento *c. licet. de off. Vic. in 6.*

4. Porro quod dictum de Vicario Episcopi, eum non posse sine speciali mandato conferre beneficia, idem dicendum de Vicario constituto in Urbe à Papa, censet Garc. *cit. c. 8. n. 182.* citans Pavin. *p. 2. q. 10. n. 19.* Rebuff. *tit. de forma Vicar. n. 16.* Gamb. *de off. Leg. l. 3. num. 708. & c.* contra Coraf. *p. 2. c. 1. n. 17.* atque Garc. *n. 183.* id procedere, etiam si dictus Vicarius esset Cardinalis, citatque pro hoc Rebuff. *ubi ante. n. 64. & 70.* Gamb. *loc. cit.* Baldum *in l. aliquando. ff. de off. procons. subdit etiam Garc. n. 186.* Cardinalem tamen factum Legatum Urbis, Papà ab ea recedente, posse conferre beneficia intra limites legationis consistentia, etiam Urbis, nisi obstat reservatio; & sic contrarium esse in Cardinale Legato Urbis, quam in Cardinale Vicario Urbis; citat pro hoc Bald. Rebuff. contra Gamb. supra *n. 702.* qui nequidem hanc potestatem conferendi Cardinali Legato concedit sine speciali mandato.

Questio 683. An Vicario, & quali specialiter concedi possit, & soleat collatio beneficiorum?

1. Respondeo primò: Vicario foraneo non solere; sed nec posse id concedi ab Episcopo, communis habet sententia, pro qua à Castrop. *n. 5.* citantur Gl. *ult. in c. statutum. de prob. in 6.* & in *c. deliberatione. de off. Deleg. in 6.* Rebuff. *loc. cit. ex n. 15.* & plures alii apud Covar. *l. 3. variar. c. 20. n. 6.* & sic expressè docet Pirh. *de off. Vicar. n. 50.* Item Laym. *in c. cum in generali. de off. Vicar. n. 3.* ubi datà operà loquor de Vicario generali; nam alteri neque in specie, neque in genere vacatura, beneficia conferendi potestatem Episcopus aliisque Ordinaris præter Papam committere potest: citatque pro hoc Abb. *in cap. constitutus. de concess. prob. Sbroth. l. 1. q. 52. n. 2.* Hoc tamen ipsum intelligendū, ait Castrop. de potestate conferendi beneficia totius diocesis; de potestate namque conferendi beneficia alicujus loci, non videri sibi, cur committi nequeat Vicario foraneo episcopi, tamen si generalis non sit, citatque pro hoc Sbrothium *l. 1. q. 53. n. 5.* & Garc. *p. 5. c. 8. n. 125.* ubi ait: Vicario generali certi loci posse potestatem concedi conferendi beneficia illius loci, licet aliàs non sit Vicarius Generalis.

2. Respondeo secundò: posse Vicario Generali concedi hanc facultatem conferendi beneficia, habet communis Castrop. *cit. n. 3.* Garc. *n. 119.* id omnino supponens. Quin & Castrop. *ibid.* ait, ferè semper solere illi concedi hanc facultatem. Porro ad hoc, ut Vicario committatur hæc potestas, non requiritur, ut sit quoque Vicarius in temporalibus, ut volunt Pavin. *de potest. Capit. Sede vac. q. 10. num. 31.* Rebuff. *l. c. num. 8.* Sbroth. *l. 2. q. 90.* Azor. *p. 2. l. 3. c. 43.* apud Castrop. Sed sufficit esse Vicarium Generale in spiritualibus, juxta subiectam materiam collationis beneficiorum, quæ spiritualis est, Garc. *num. 122.* Castrop. *num. 6.* citans